

РОМЪНИ ЛА D. A. de Gerando.

(Джкелере асгьдатеъ)

Дж кап 9 ятъ кѣм дескрие D. Gerando пе зп сътеап каре лѣ интересат: „Он ромън трекунд пе ачи (пе ла Пеатра Капреї апроане де Бѣлград) стете ши прїви ла ної кѣ тїраре. Ної дм дѣвїаръм кѣ пѣне, кѣ вїн ши кѣ слѣпїнѣ. Ел дши арѣкѣ ла пѣтѣнт топорѣл ши пѣлѣрїа подовїтѣ кѣ треї пене де пѣзп. Ачеста ера зп жѣне фрѣмос де ані дѣззечї ши чїпчї, маре ши фѣкѣт вїне кѣ зп профїл (фїзїономїе) де роман. Пе кап деа стѣнга пѣрта ел о кїкѣ де пѣр пегрѣ стрѣлѣчос. Кѣташаї ера пестрїгатѣ вогат. Он врѣѣ рошѣ де лѣпѣ ера дпчїнс песте латѣл шерпарїѣ де пеле, ла каре пѣрта тѣхрѣтї де тоате колоареле. Пе пептѣї лѣчѣа зп лѣпцїшор (заме) де оцел кѣ врео треїзечї инеле де арапѣ, дѣрѣїте де драгосте кѣм пе спѣнеа ел дела фетеле дїн сат. Ної дм вїетаръм сѣ вїе кѣ ної ла Кракѣѣ, знде дѣранїї дп ачѣеаш сѣарѣ ера сѣ факѣ зп салт (жок). „Ох! зїсе ел, еле п'ар венї кѣ тїне аша департе.“ Ел се рѣзїмїтѣ кѣ котеле пе о стѣкѣ, пѣсторашїї де капре се дшїрарѣ пе лѣпгѣ дѣпсѣл ши дп портѣл дор чел пїтореск ѣлада скѣтп. Кѣлѣрїшеа маїарѣ ера дп

формарѣ о грѣпѣ, кареа ста дп армонїе деплїнѣ кѣ сѣлѣватїка фрѣмсецѣ а ачелѣї лок.“

Дп ачелаш кап D. Автор дескрие зп маре пѣтѣр де антїчїтѣдї romane дїн дїнѣтѣрїле Бѣлградѣлї. — —

Ла кап 10 се апѣкѣ а дѣдѣче исторїа Корвїнїлор Хѣнїадѣщї ши о скрїе кѣ тѣлѣтѣ кѣлѣзѣрѣ ши интерес, дар вїда де знде се траг лїо кѣпоаще рѣѣ. — Тот аколо истореѣше ши ловїреа лѣї Стефан Баторї ши а лѣї Павел Кїнїжї кѣ Тѣрчїї дп „Кѣтп-пѣл пѣнеї“ спре Орѣдїе дпколо. „Воїводѣл пѣсе пе сасї дп арїпа дреаптѣ, яр де резерѣвѣ дпдѣрѣптѣл лор ашезѣ пе ромѣї; сѣкѣїї формарѣ арїпа стѣпгѣ, яр ел дпсѣш дп фрѣптеа кѣлѣрїшеї армате се арѣкѣ дп чептрѣ (тїжлок). Сасїї дп чепѣрѣ атакѣл, ши апої се трасерѣ дпдѣрѣпт ла ромѣнї, яр сѣкѣїї дп партеа лор спрїжонїрѣ пе Тѣрчї. Де амеле пѣрцї се лѣптаѣ кѣ вїтежїе де о потрївѣ. Баторї се фолосї де ачест шїпѣт ши кѣ кѣлѣрѣдїї сѣї їсѣї асѣпрѣ. Атакѣл фѣ порочїт; ел спарсе шїрѣрїле дѣштанїлор, дар рѣнїт ла шесе локѣрї кѣзѣ де пе кал. Трансїлванїї крѣзѣрѣ кѣ ел е перѣвѣт, ши фѣрѣ а маї пѣдѣждѣї вїрѣїндѣ, хотѣрѣрѣ а ши вїнде ѣлада скѣтп. Кѣлѣрїшеа маїарѣ ера дп

перъндзіалъ, дѣтъ мѣи сасі ші ротъні ші
опт мѣи съккѣ зъчеа торці не къмпел де
лѣптѣ; тѣрчїи адъпаді днтр'о сїнгѣрѣ чеатъ
ста гата а нїмїчі четїшоара крещїнілор,
кънд іатъ къ де пе дѣлме рѣсна сверът
рѣсвоїос шї тонърі де трїмвїде. Хъсарїи
зпгъреці алерга пе деалърі дн жос, ко-
мъндаці де Павел Кїніжі. Тоці осташи
се сїмдїрѣ днвїедї де о нѣтъ фърѣре спре
лѣптѣ. . . Пъгънїи перънд патрѣзечї мѣи
фъсерѣ сїліці а о лза ла фъгъ. Еї фъсерѣ
гонїді къ їздеалъ, шї дѣранїи армаді дн
гравъ зчїсерѣ пе къці скъпасерѣ де са-
вїеа осташилор. Днвїнгъторїи скъпарѣ мѣи
де ровїді, пе карїи тѣрчїи дї днкърѣасерѣ
къ лацѣрї. . . .“

Ла кап 11 дн дрѣмѣл кътрѣ Златна
D. Церандо днтре алте мѣлте днсеампѣ
шї ачеаста: „Днтѣмплареа вої, къ пої
стетерѣм токма дн пайнтеа зпелї касе, ка-
реа ера пѣсъ преа фърѣмос лънгъ зп пѣ-
рѣѣ де мѣлте, днкънцївратъ де рѣці. Ла
стрїгареа къчїшлѣї пострѣ: „Апъ!“ ешї
о ротънѣ фърѣмоасъ къ зп злчеор фърѣмос
де фортъ етрѣскъ, *) де каре се тот маї
днтрѣвїе дн ачеастъ царѣ. Еа авеа фърѣ-
мосѣл порт ал лѣквїторїлор мѣлтепї де
ла Златна: о днвїлїтоаре алѣ пѣсъ дн
фортъ де тѣрван, а къреї чѣкѣрї късѣді
къдеа пе зпѣрѣл стънг, шї де сѣнт кареа
се івїа о косїдѣ де пѣр пегрѣ, че тречеа
песте фърѣлте; тѣрѣцеле ла гѣт; къмашъ
къ мѣпечї лънцї шї ларці, пе ла пептшї
ла коте късѣте къ рошъ; зп пептѣрел де
целе, дескїе ла пепт шї днчїнс къ зп брѣѣ

пестрїд де сѣпт каре къдеа дн жос дѣлме
кътрїнде де пѣнзѣ (?). Пїчоарелеї дн-
вїлїте дн пѣнѣрѣ алѣ легатъ къ къре-
леле опїчїлор. — Ротъна се апропїе де
пої къ окїї лѣсаці дн жос, пе дедѣ съ
веш шї се депѣртѣ іарѣ. — О трѣсѣрѣ
де фърѣлте а карактерѣлѣї ачестор мѣлтепї
есте оспїталїтатеа. Сѣпт зп арборе лънгъ
дрѣмъ вѣзѣѣ зп фелїс де лакрѣ де лемп.
Дн пайнте ста дѣтъ злчеоре, іар дн дѣ-
рѣпт авїа пѣтеаї осевї ікоана фечореї преа-
кърате ззгърѣвїтѣ прост. Цїнѣтѣл ера де-
шерт. Нѣ тречеа нїмїні. Зп злчеор ера
днкъ пїлї де апъ, челаламт гол. Чїне
леаѣ пѣс аколо? Еѣ пѣ щїеам. Пентрѣ
чїне ера днплатѣ? Пентрѣ мїне, дакъ а-
веам трѣвїндѣ. Ъмѣлнд еѣ къларе прїп
ачеї мѣнцї ам афлат де мѣлте орї аша
злчеоре. Днтр'о зї пѣтѣраїѣ зпспрезече,
дн каре мїашфї пѣтѣт стѣмпѣра сетеа. Ро-
тѣнїи ле днплатѣ дн тоатъ дїмїнеаца пентрѣ
кълѣторїѣл, каре трече песте зї шї
поате е дѣшманѣл лор. Поате фї, къ ро-
тѣнїлор се фак мѣстрѣрї шї къ дрѣптѣл,
дар пе тоатъ днтѣмплареа трѣвѣ съ ер-
тѣм мѣлте ла оамепї ка ачещїа, карїи аѣ
о датїнѣ атѣт де евлавїоасъ шї оменѣа-
скѣ. — Маї днколо трѣкѣрѣм прїп зп еат.
Ротѣнїи се адънарѣ ла салт, къчї ера сѣр-
вѣтоаре. Фемеїле дн портѣл лор чел къ-
рѣдел ера фоарте фърѣмоасе. Бѣрѣваціи къ
къмѣшї пестрїде шї къ чоаречї де пѣнѣ-
рѣ алѣ десфѣшѣра о їздеалъ де мїнѣне.
Еї пѣрта веде лънцї, къ каре се аѣзѣтѣ
дн ѣмѣлетеле лор спре а сѣрї песте пѣ-
раїе.“

*) Етрѣрїа нѣтїре стрѣвѣке а зпелї провинціи
дн Італіа пайнте де Хс. чел пѣдїп къ шепте
сѣте де анї.

Ла ачелаш кап 11 днкеїе деспре ро-
тѣнїи дн мѣнцїи Златнеї шї а Аврѣдѣлѣї:
„Дѣранїи ачестор мѣнцї маї тоці сѣпт ро-

тълні. Еї се осевеск де чеїлалці копнаціо-
 палї аї лор prin o maї mare търіе де ка-
 рактер, prin вn спирт маї віоїз шї prin
 о преа'всемпатъ фрѣтсецъ де фісіономїї.
 Ромънїї дн порѣл Трансілванїї сѣнт ка
 ваї де еї; дар ачеїї де аїчі, карїї prin
 лѣрѣл лор ш'аї кѣщїгат де маї тѣлт тїмп
 авере шї лїбертате маї mare, вѣдеск трѣ-
 сѣрї де карактер кѣ тотѣл пѣѣ. Еї пѣ-
 зеск о mare чїнсте кѣтрѣ фемеї, кѣтрѣ
 каре се поартъ кѣ чеа маї mare вѣдаре.
 Дн сѣ тревзе сѣ спїнем рѣл ка шї вѣ-
 пѣл. Бѣрѣадїї сѣнт їзвїторї де рѣсѣвпаре
 шї крѣпченї дн рѣсѣвпареа лор. Амвїї
 пайнташї а їнспекторѣлї дїн Вѣлкої, дела
 каре ам ачесте амѣрѣате фѣсерѣ вчїшї
 де еї. „Шї Ота пѣ те темї де нїмїк?“
 дн дн треваїѣ еѣ. „Нѣ,“ днї рѣспїнсе ел,
 „еѣ сѣнт стрѣне, дар дрепт.“ Ынеорї дн-
 сѣ шї дерегѣторїї карїї пѣї асѣпреск кѣ
 педрептате, дн кѣ се афлѣ дн перїкол дїн
 партеа лор. Не кѣнд тѣ афлат еѣ ла
 Вѣлкої, маї тѣлці вѣїешї кѣвта прїлеж
 а вчїде пе вn контролор, каре дї прїнесе
 кѣ лѣкрѣ де сѣрат. Дерегѣторїїл ера дн-
 щїїнгат де ачеа. Одатъ лѣквїторїї дїн
 Бѣчѣт пѣ маї щїѣ дїн че прїчїнѣ аѣ авѣт
 дн пѣрекерї кѣ дерегѣторїї. Се адѣсерѣ
 гренадїрї шї хѣсарї; дар дѣпѣ лѣпѣ де
 вn чеас лїнїщеа се реставрѣ. Днтр'ачеа
 ромънїї ачеїїа сѣнт шї чева фаталїї.
 Авїа трече кѣте о септѣтѣлѣ днтрѣ ка-
 реа вѣл саѣ маї тѣлці вѣїешї сѣ пѣ фїе
 рѣпїдї саѣ шї вчїшї, шї ачеаста пѣмаї prin
 пе'лгрїїрїе, шї пе-пѣсаре, кѣчї еї зїк, кѣ
 че ́ сѣ се днтѣмпле тот се днтѣмплѣ.
 Орї кѣ обїчїзїнца дї фаче аша каветїчі,
 ка сѣ шї ватѣ жок де перїкол ка шї ма-
 рїнарїї? Кѣнд вїзїтаїѣ еѣ вѣїле делаРомїа

афлаїѣ дн фецеле лор ачелаш зїмѣет, че'л
 аре матрозѣл, кѣнд їн парїсіан паїв дншї
 пѣне пїчорѣл пе коравїе. Ын medїк дн-
 трепрїнсе вїндекареа вѣїї ромън вѣтѣмат
 фоарте греѣ. Кѣра дїоѣ тѣлт шї волпа-
 вѣл пѣ днчета а тот зїче докторѣлї, кѣ
 пѣ се поате ка сѣ шї прїчеапѣ вїне ар-
 теа, пентрѣ-кѣ преа днделѣнг се днпїн-
 де вїндекареа. Дѣпѣ че дн вїндекѣ, medїкѣл
 дншї арѣтѣ вѣкѣрїа. Дар вїндекатѣл дн
 зїсе: „Ачеаста пѣ вїне дела Дѣмнеата;
 Дѣмнезеѣ вої аша, атѣта е тот.“

Ла кап 15 Церандо ворвї лѣтїнече
 кѣ преотѣл дїн Демшїш, каре ера дн-
 врѣкат ка шї дѣранїї кѣ сѣман шї кѣ о-
 пїнчї шї дн спѣсе тѣлте. Дн Хадег вѣзѣ
 пе ромънїї ла тѣрг, дн вѣрѣкѣмїнѣте лор
 дн пѣкѣ шї афлѣ кѣ форма кѣчѣлї лор
 есте ка а фрїціенїлор (троїанїлор) антїчі,
 кѣманша лѣнгѣ ка тѣнїка романїлор, песте
 каре вїне шерпарїѣ шї пе деасѣпра сѣма-
 пѣл чел mare де пѣлѣрѣ алѣт тївїтѣлѣ пе-
 грѣ, їар дн вѣрѣкѣмїнѣте фемеїлор ера шї
 маї фрѣтсеа сѣ шї маї гѣстѣоасѣ дѣкѣт а
 челорлалте ромъне трансілване. — Дн
 Хадег ромънїї тѣнка пѣне калѣт кѣ о-
 леїѣ, їар внїї сѣлта кѣ о дн сѣфледїре пе-
 пїлдзїтѣ. „Ромънїї дїн Валеа Хадегѣлї
 сѣнт фаїмошї ка сѣлтѣторї шї лавда шїо
 кѣщїгѣ prin мїшкѣрїле дндетѣпатїче, пе
 каре ле щїѣ десѣшївѣра.“

— Дн маї тѣлте локѣрї, дар апѣте
 шї ла кап 16 шї 17 афлѣ D. Церандо,
 кѣ ромънїї сѣнт лелешї песте тѣсѣрѣ,
 ва ла кап 13 кѣт вом маї ведеа, дн асеа-
 тѣлѣ кѣ Lazaroni дела Неапол. „Ачеа-
 ста е атѣт де адевѣрат, дн кѣт сїнгѣра
 прївїре а вѣїї сат днї дѣ сѣ прїчепї, кам
 че фелїѣ де попор лѣквїенече днтрѣпѣл...
 *)

Ромънїи маї п'аѣ тревъинде. Еї поартъ хаїне де пънъзъ, пе каре ле дес фемеїле лор, шї тълъкъ пъдїн, ка съ тречет къ ведереа, къ релецеа лор дї дндатоаръ ла постъри десе. Ачесте дмпредїзърї дї дптъреше дп фїреаска лор лене, шї тълкаркъ зпї пъдїнї дшї пълстрезъ дїп къдїг, спре а'шї аренда локъри де арат, то тълш престе тот се поате зїче, къ дъранїї веѣ дп кърчмъ ванїї пе варїї їаѣ къдїгат.“

Ла кап 18 се зїче дп зрмъ, къ на дїїле Трансїлванїеї се зръск фоарте зпеле пе алтеле.

Кап 19 ромънъл е пореклїт „макръл тълкъторїз де чеаѣ“, ка шї магїаръл „ївїторїз де пїпа са.“

Ла кап 20 чїтїм дескрїереа шї їсто- рїа Брашовълї къ деосевїт їнтерес; венї- реа лвї Радъл прїндъл Ромънїеї спре а- жъторїзл сасїлор ла а. 1611 дп контра прїндълвї тїран Гаврїїл Баторї; вълъліа пе къмпнїа дпїнъл спре Ст. Петръл, алтъ вълъліе ла Фелдїоара, дп кареа жъделе Мїхаїл Ваїс рълмасе порт шї сасїї афларъ вїпъ зпвї солдат ромън къ ар фї рълпън- дїт спаїмъ дптре еї. — D. Церандо дп- тре алтеле дескрїе шї вїсерїка чеа таре а ромънїлор дїп Шкеї, към шї капела дїп четате че се пълтеще а гречїлор. Дп Шкеї зп преот къ варъл неагръл дп пълртъ шї дї арълъ лъкрърїле вїсерїчедї вреднїче де вълзт; ї с'аѣ спълс, къ ла локъл ачела дп а. 1383 вългарїї фълксеръл о капелъ мїкъ де летп, каре пъл дїнъ декъл о свъл анї; — прїп мїжлочїреа прїндълвї Църїеї ро- мълнешї ла а. 1495 се фълк о вїсерїкъ де неагръл; дмпълрълтоса Рълсеїї Елїсавета ла 1751 ажвъл ачеа вїсерїкъ. D. Церандо се дпшелъ, къ їнскрїпдїїле словене — пїще

стїхърї дїп с. скрїптеръл — ле крелъ а фї ромълнешї. Длвї Церандо дї вълтъ фоарте таре ла окї дпкърката тълдїме де зългръ- велї, фълръл пїчї зп рълнд сїметрїк арълкате зпа лълпгъ алта, фолндї, вълрвадї, фемеї, пълкътошї, пълкътоасе, зпцерї, дїаволї, фъл- ръл дпчепълт шї фълръл фълршїт; дар прео- тъл дї dede съ прїчеоапъ, къ ачеле зългръ- велї ар аве о таре пълтере асълра фантасїеї ромълнїлор, карїї пълъ акълм сънт аша пълдїн лълмїнадї, тълкаркъ ар тревълї шї алте мїжлоаче спре лълмїнареа шї дешептареа лор. — — Сфълтълеск пе орї каре їнтере- сат съ чїтїаскъ кап 20 шї 21 дптрег дїп орїдїнал.

Ла кап 21 скрїїторїзл се їнтересъл шї де аша пълмїдїї колївашї савъ сътенї дїп дїнълъ Бълчечїлвї дела Брап маї дп свс, а кърор пълтър есе ла шесе мїї шї пълмаї ла 1839 фълсеръл дптрълпадї къ лълквїторїї де дїпкоаче. Ѓатъ че афлъ D. Церандо дп Колївашї: „Еї дък о вїадъл неагрълпалъ шї лїверъл. Марї, тарї шї дпдрълсведї, сънт преа дпсетпнадї пентръл тълрїа шї фїсїоно- пнїа лор чеа вїїе. Еї дшї рад тълпелеле шї дмпредїзър капъл, їар варва о ласъл а креще. Пар вїп еї къларе пълъ ла Бра- шов: пентръл-къ пъл се ковоаръл вълкзрос ла шес, знде пъл се сїмт вїїе. Дї везї къл- лърїнд дп троп песте тълндї дпвестїдї дп пеї де оаїе шї пълртълнд о пълшкъ лълпгъ де змър. Колївашїї аѣ търте, дела каре се хрълнеспк шї каре сънт сїпгъра лор а- вълдїе. Спре тоапъл еї їнтръл къ търтеле дп дара ромълъ, шї дїп пълшълне дп пъл- шълне ле дък пълъ ла Търчїа. Пе ла Кръл- чъл дшї ласъл оїле шї се ре'нторъл спре а сълрва къ певестеле шї къ прълпчїї каре дї ащеаптъ дп тълндї. Апої їар мерг ла

Търча ші примъвара дши тълъ оіле іа-
ръш дндъръпт. Песте ачеаста коліваші
дъпъ тімпері се фак ші въпърорі, саъ пре-
варіванці (контреbandierі). Дн ръсвоіа
дін зрмъ днтре търчі ші рвші тълді дін
еі пърта вътъліе къ солдаціі лѣ Махтѣд
не сокотеала лор днсѣш; ші чеі каріі с'аъ
ре'нторе шіѣ спъне пълъ акѣм къ таре
фок авентърі петректѣ де еі. Ачеші оа-
мені сълватічі ші некзпоскъторі де фрікъ
сълт приміторі ші де челе маі тіпере сімде-
мінте. Се спъне, къ спре скаръ кънд
тоате се афлъ дн лініѣ дмпреціѣр де
търте, ръсѣнетѣ твнділор ръспѣнде то-
пърі дѣлчі ші дърероасе. Ачела е колі-
вашѣ, каре свфлъ дн флѣіерѣл сѣѣ кіе-
тѣнд не іѣвіта са че 'нтързіе а вені. . .
Коліваші прівірѣ ла скітвареа лор (1839)
къ чеа маі таре пепъсаре, днкрѣдінцаці,
къ ачеі твнціі токма аша сълт аі лор, ка
ші тѣртеле, де ші днтпъратѣл ді квоа-
ѣ де сѣпшші аі сѣі. С'аъ фѣкѣт днчер-
вѣрі (??) а днтродѣче ла еі овіаѣ маі
вълндѣ; еѣ днсѣ крѣд, къ ва фі греѣ аі
десвѣда дела віаѣа чеа пеатърпатѣ, кареа
пентрѣ еі аре зп фертек аша таре.“

De Zerpeціі вrede ші D. Церандо,
къ ачі ар фі фост Colonia Zerpensium а
romанілор пайнте къ о тіе чіпчі-ші шепте
сѣте де ані. Ачі се дескріе ші вътъліа
Кърѣділор саъ а лѣі Тѣкѣлі ла 21. Август
1690 къ немціі. Текелі ажѣтат де 40 міі
търчі ші 15 міі ромъні осташі дін Ромъ-
ніа, вѣтѣ пе немціі, къзънд командірѣл
Хаіслер дн прінсоаре, іар М. Телекі гене-
ралісіміѣс ал Арделенілор рѣтасе порт.

Кап 24 ромъніі стріѣ преа таре ші
дъпъпѣсѣ преа тѣлт дін тѣні; пѣ аша
сѣкѣвіѣл ші магіарѣл. — „Сѣкѣіенчеле пѣ

с'ар змілі а се тѣртіа къ ромъні, къ оа-
мені дін попорѣл къчеріт.“ — Ромъніі
днтре сѣкѣві се despacionаліѣз.

Кап 25 D. Церандо іар vede дн піа-
ѣа дела Сігішоара о ромънъ атѣт де фре-
тоасѣ ші къ днвълітоареа атѣт де гвѣтѣос
пѣсѣ пе кап, днкъѣт пѣ се пѣтѣ контепі а
пѣ ворві къ еа ші аі спъне къ кашѣл еі
есте formoso, іар маі ла зрмъ къмпѣрѣ
зп каш таре дела ачѣаш, къчі ромъна
пѣ прічѣпеа, къ компліментѣл formoso ар
фі пентрѣ капѣл, іар пѣ пентрѣ кашѣл еі.

Кап 28. Къмпіа. Кълъторіѣл афлѣ,
къ ромъніі дін ачеле дінѣтѣрі къмпѣне
„аъ пѣстрат тѣлт маі віне повеѣіме, да-
тіпеле, портѣл, скѣрт тоате къте каракте-
реаѣл пе зп попор. „Аічі възвѣіс еѣ къ-
лѣшеріі сълтѣнд. Тот аічі възвѣіс фре-
тоаселе капете romane, каре ромънілор
даѣ атѣта характер. Дн време че алте
дѣране се днѣракѣ къ десѣтѣрі дін фа-
врічеле Брашовѣлѣі, ромънеле де аічі
поартѣ днкъ тот пѣнѣл късѣтѣ де тѣна
лор.“

Кап 29, Фемеіле сасілор сълт тѣпчі-
тоаре, дар ші ромънеле дн време че еле
ші къпѣт ші рѣд, апоі сълт „апріѣе де
міпѣне ла лѣкрѣ.“ De ші сателе сасілор
сълт маі кърате ші маі богате, тотѣш
D. Церандо петрече маі къкрѣос дн челе
магіаре, ва ші дн челе ромъне, пентрѣ-
къ аѣ дн сіне зп че атрѣгѣторіѣ пентрѣ
Длѣі, адікъ лѣкѣіторіі ачѣстѣра сълт маі
пріетіноші ші маі оспіталі, пѣ ка сасіі.
— „Ромънілор лі се афлъ о сѣтѣ де рѣѣ-
тѣді; дар оаменіі ачѣшіа, акѣрор лене
ші сѣрѣчіе есте осѣндітѣ, дши днпарт
тѣлаіѣл лор къ некзпоскътѣл каре вате
ла зша лор ші мерѣ дѣл мілѣрі департе,

спре а пълне ла зтъръ зп злчор къ апъ пентръ кълторѣла че трече.“

Кап 29. Ромънеле din dinzъла Radnei дп гранѣда мѣлтаръ, дзпъ че шѣ алтфелѣ се щѣ дтъръка фръмос, апоѣ „къ зп фелѣ де кокетъриѣ“ дшѣ рѣдѣкъ пѣдѣтел кътрѣнда де о парте.“

Кап. 30. Авкторъла пз преа афъ о себѣре маре днтре гранѣдарѣла дерънд шѣ днтре ювацѣл дп чеаа че се цѣне де кълтъръ. — Тот аколо: Ромънѣ шѣ царъла. Ромънѣ италиенѣ, дар греко-ръсърѣненѣ ка шѣ тѣскалѣ. . . . Bezѣ орициналъла. —

Дп аплъ зрѣтърѣ 1846 вом дп-пъртъшѣ дѣкъ шѣ din кап 13 каре свѣл днтрег ромънѣлор, апоѣ шѣ рефлексѣле поастрѣ.

Г. Барѣд.

МЪНЪСТИРЕА ДИТРЪН ЛЕМН. *)

Мѣлцѣмѣдѣ де вѣна петречере дела Kozia, не порнѣрѣм де аколо дп дѣспозициѣле челе маѣ вѣне, шѣ дпторкъндъне прип Ржѣник, лзаръм дрѣмъла тѣпъстѣреѣ дптрън лемн, каре есте къ депъртаре ка де дѣвъ пощѣи дела чеа дпнтѣ тѣпъстѣре. Депърткъндъне де ораш шѣ лѣскънд алъла дп стѣнга поастръ перспетѣва лѣъ алтъ фацъ. Акъм п'авеам а маѣ ведеа нѣчѣ мѣрдѣ дпалдѣ, нѣчѣ апе тѣреце. Ржърѣ тѣлте дар нѣчѣ, каре кърг дп деосевѣте дѣрекуѣ; каре, ачѣ съ дппрезп, ачѣ съ деспарт шѣ съ дптѣлпеск ѣаръ ка съ ѣнтре де одатъ

дп ржъл чел маре; деалтърѣ дп пропорциѣ апелор, дар дпподобѣте де кълпчѣорѣ фръмосе; дпсфжршѣт тоате нѣчѣ дар кете шѣ елеганте. Іатъ че дптѣлпесѣи дела Kozia пълъ ла тѣпъстѣреа дптрън лемн, апъзлатъ асеменеа дп поалеле вѣнѣ деал.

Ка съ лѣмъ лѣкрѣрѣле пе рѣнд, тревѣ съ ворвѣм маѣ дпнтѣ де традиѣа че съ пѣстреазъ асвпра зѣдѣрѣи ачеѣщѣ тѣпъстѣрѣ.

Къ врео треѣзечѣ де анѣ дпнаѣте де а се зѣдѣ вѣсерѣка, зп човап дшѣ авеа стѣпа дп локъла ачела, пе коаста деалълѣ. Дптр'о поапте і се дпфѣдѣшъ дп вѣс Маѣка Мѣлтѣиторълѣ поръчѣндѣ съ таѣе стежаръла чел маре че ера лѣлгъ стѣпъ. Човапъла пз сокотѣ де къвѣндъ а се остенѣ съ пѣе дп лѣкране поръчка; дар вѣсъл съ репетъ дп маѣ тѣлте ржѣндърѣ амерѣндъндъла къ педепсе, каре дп фѣкѣтъръ съ се арате аскълътор: авѣа ловѣ де кътева орѣ къ съкѣреа шѣ копачѣла че ера сек къзъ. Дп мѣжлокъла лѣ съ гѣсѣо ѣкоапъ пе каре човапъла о адъсе ла вѣсерѣка сатълѣ. Дар поаптеа, ачеѣашѣ веденѣ і съ арѣтѣ, поръчѣндѣ съ факъ вѣсерѣкъ дп локъла знде а фост копачѣла. Дѣккъндъсѣ ла ачел лок гѣсѣ ѣаръшѣ ѣкоана каре фѣдѣсе сѣнгѣръ дпн вѣсерѣкъ. Атѣнчѣ, ажътат де товаръшѣ съ човапъла фѣкѣ о вѣсерѣкъ де лемн каре съ веде дѣкъ пе деал дпн съсъл тѣпъстѣреѣ: пе рѣдъчѣна щѣжарълѣ есте зѣдѣт олтаръла, шѣ тѣлте мѣнънѣ с'аѣ фѣкѣт атѣнчѣ де кътре ѣкоана ачѣеа.

Маѣ дп жос де вѣсерѣкъѣда де лемн есте зп алт щѣжар векѣв, непот ал челѣ тѣлат, фѣндъкъ съ траѣе дпн рѣдъчѣнѣле лѣѣ. Ачѣста асеменеа фаѣе мѣнънѣ дп токмаѣ

*) Брѣмътоареа дескрѣере фаѣе парте дптрън воѣж дпгѣзлат о презѣвларе дп Валахѣа мѣкъ. Кѣтева арѣколе дела дпченът сѣѣ тѣпѣрѣг дп фоаеа лѣтераръ а Молдовѣ шѣ дптра Брашовълѣ.

ѡа рѣпосатѣл звѣкъсѣѣ. Мотре алтеле есте
 vna de каре старѣда шѣ челеламте маѣчѣ
 пеаѣ днcredinѣат: minѣне vredнѣкъ de а
 фѣ днсемпатѣ. Еле спѣн дар, къ дн вре-
 меа тѣрчѣлор, звѣл дѣнтр'аченѣа, авѣнд
 тревѣнѣцѣ de лемпе, а врѣт сѣ'шѣ факѣ
 провѣзѣ дѣн копачѣл чел сѣжнт. Мн за-
 дар ѣаѣ арѣтат къ ачеаста есте о пеле-
 цѣвѣре грозавѣ; тѣркѣл каре пѣ 'шѣ адѣ-
 чеа aminте сѣ фѣ чѣтѣт дн Коран асеме-
 пеа лѣкрѣрѣ, с'анѣкъ de тѣѣат: дар ла чеа
 дѣнтѣѣ ловѣтѣрѣ, топорѣл дѣ сѣрѣ дѣн мѣѣнѣ,
 шѣ ел къѣѣ морт. Кѣпетенѣа Мѣсѣлманѣ-
 лор, врѣнд сѣ рѣзѣвѣне пѣпорочѣреа мор-
 тѣлѣѣ, дндаторѣ пѣ маѣчѣ de дн плѣтѣрѣ
 къ треѣ сѣте леѣ, къчѣ, de шѣ ера вѣне дн-
 credinѣат къ пѣ л'аѣ оторѣжт еле, дар зѣ-
 чеа къ астѣел о чере дрептатеа, фѣндѣкъ
 копачѣл есте ал тѣпѣстѣрѣ.

Чел пѣцѣн de ачеастѣ minѣне пѣ пе
 пѣтѣрѣм дндѣ, къчѣ тоате маѣчѣле цѣнеа
 мѣнте къ аѣ плѣтѣт ванѣ.

Ла сосѣреа поастрѣ аколо гѣсѣрѣм
 патрѣ dame Краѣовенче, каре фѣкъсерѣ
 сѣжнтѣл пѣлерѣнаж пѣнтрѣ deосевѣте прѣ-
 чѣнѣ. Ам авѣт чѣнстеа але днсоцѣ ла вѣзѣта
 че аѣ дат minѣнатѣлѣѣ шѣжар, дѣн каре къ
 мѣлтѣ стѣренѣе аѣ рѣпт кътева фрѣнѣе,
 с'аѣ днвѣнат, леаѣ сѣрѣтат шѣ леаѣ вѣгат
 дн сѣн.

Матеѣ Басарав, прѣнѣ рѣлѣцѣос ка чеѣ
 маѣ мѣлѣдѣ дѣпѣ времѣле веѣѣ, авѣнд de а-
 флареа ѣкоанѣ de каре ворѣвѣрѣм, зѣдѣ пе
 ла 1640, дн поалеле деалѣлѣѣ, дн жосѣл
 вѣсерѣкѣвѣ de лемп о фрѣтоасѣ вѣсерѣкъ,
 дн каре сѣ vede къ ѣкоана а прѣѣмѣт сѣ фѣе
 мѣтатѣ. Стѣренѣа крѣдѣнчѣшѣлор, шѣ маѣ
 алес а фѣтеѣлор крѣдѣнчѣосе, а днподѣвѣт
 къ черчѣѣ de змарѣдѣрѣ, колетѣрѣ шѣ дѣа-

deme свѣтпе, ачеастѣ веке ѣкоанѣ, днѣврѣ-
 катѣ пѣсте тот дн арѣнт de логѣѣѣѣл
 К. Кѣмпѣнеанѣл.

Мн лѣвѣнтрѣ вѣсерѣчѣѣ дн дреапта, сѣ
 vede вѣн мортѣнт а кърѣѣа ѣнскрѣпѣѣе авѣа
 сѣ чѣтеѣе пе пѣатрѣ, ла кап есте сѣпатѣ
 о кърѣнѣ, дн еа вѣлтѣрѣл, шѣ de амѣндѣѣѣ
 пѣрѣѣле къте вѣн хѣрѣвѣм. Ачѣст мортѣнт
 есте ал фамѣлѣѣ тале вѣтеазѣле Шѣрѣван,
 прѣнѣ vredнѣкъ а те одѣхнѣ дн сѣжнтѣл лѣ-
 каш zidѣт de Матеѣ Басарав; времеа шѣ
 оаменѣ ѣеаѣ ѣпсѣт пѣнтрѣ словозенѣа поа-
 стрѣ, дар ромѣнѣѣ дѣѣ вор фѣ тотд'авна
 датѣрѣ пѣнтрѣ вѣпеле тале къцѣтѣрѣ. Тѣ
 шѣѣѣ къ лѣмѣнѣле шѣ днвѣдѣѣтѣра врѣж-
 машѣ аѣ тѣранѣѣѣ, сѣнт прѣѣтенѣ шѣ разѣме
 але прѣнѣѣлор челор вѣнѣ. Околѣт de дн-
 вѣдѣдѣѣ стрѣнѣѣ, чѣнстѣнд шѣ днкърѣажѣнд пе
 аѣ цѣрѣѣ тале, днтрѣдѣвѣжѣнд мѣцѣшѣвѣрѣле
 шѣ днтемеѣнд шѣкоале пѣнтрѣ крѣцѣереа
 пѣѣлѣкъ, тѣ аѣ врѣт сѣ формѣзѣ четѣѣценѣ,
 шѣ аѣ фост дѣн мѣкъл пѣмѣр de прѣнѣдѣ дн-
 чѣпѣторѣ аѣ чѣвѣлѣзѣдѣѣѣ шѣ фала порѣаде-
 лор. Одѣхнѣе дн паче тѣреадѣѣ вѣмѣрѣ,
 околѣтѣ ка de атѣтеа diademe de сѣвенѣрѣле
 фантелор тале; шѣ кънд волта вѣсерѣчѣѣ рѣ-
 сѣлѣ de слава Dѣмнезѣреѣ, кънд крѣдѣн-
 чѣшѣѣ дншѣ фак рѣгѣчѣѣвѣнеа дн ѣѣмѣва пѣрѣнѣ-
 цѣлор поцѣрѣ, кънд днѣелеѣѣет ачеѣа че
 врем шѣ ачеѣа че зѣчѣт, гѣндѣѣѣе атѣпѣча
 къ мѣлѣцѣвѣре, къ пѣмѣле тѣѣ пе ва фѣ
 тотд'авна свѣтп кътѣ време vom фѣ ро-
 мѣнѣ шѣ vom авѣа о ѣѣмѣвѣ.

Мѣпѣстѣреа арѣ вѣн аер de весѣлѣе, шѣ
 сѣ цѣне дн стареа чеа маѣ вѣлѣ, дн кърѣ-
 денѣа чеа маѣ плѣкъѣтѣ. Ачеаста фаче чѣн-
 сте Старѣдѣ de акѣм, шѣ доведѣѣѣе къ фѣ-
 теѣле аѣ пѣнтрѣ днгрѣжѣреа каспѣкъ вѣн дар
 deосевѣт, ла каре вѣрѣвадѣѣѣ саѣ пѣ вор саѣ

нъ пот а ажъце. Аколо лъкъск врео пѡъ-
зечи де маичи, ши еѡ нъ сѡтъвекъ пе нѡмѡни
сѡ ле визѡтезе, де воеще аши мѡлтѡи сѡ-
флетѡл. Мѡлте дѡн еле сѡпт тѡпере; мѡлте
лѡкъ копѡле, каре нъ шиѡ нѡчи кѡм нѡчи
пентрѡ че сѡ афлѡ аколо.

Ар фѡ де тревѡндѡ сѡ рѡдѡче чѡнева
гласѡл лѡмпотрѡва педрептѡлѡи овѡчеѡс де
а лѡкина ла слѡжба лѡи Дѡмпезеѡ нѡще фѡн-
де а кѡрора жѡдекатѡ лѡкъ славѡ, нѡчи
шиѡ предѡи тѡрѡмеѡ лѡдаторѡрѡлор, нѡчи
поате аваѡ словозенѡа амеѡери. Кѡ кѡт маѡ
алеѡ де vom зѡче кѡ мѡлте сѡпт сѡлѡте де
пѡрѡндѡи лор сѡ лѡмѡрѡдѡшезе ачеѡстѡ вѡ-
дѡ! оаре пентрѡ грешалеле че пот фаче,
ши пѡкѡте лѡ каре пот кѡдеѡ, чѡне тревѡе
сѡ рѡспѡнзѡ, еле саѡ пѡрѡндѡи? Кѡнд лѡ
окѡ акоперѡдѡ де вѡлѡ фечорѡеѡ арде фокѡл
дорѡнделор; кѡнд сѡвт расѡ кѡлѡгѡреѡскѡ
вате о ѡнѡмѡ фѡрѡнте, оаре сѡпт еле де
осѡндѡт дака лѡ лок де рѡгѡчѡнѡи сѡнте,
де кѡцетѡрѡи череѡдѡи, дѡк ла олтар сѡспѡнзѡрѡ
лѡекѡте, ши патѡмѡи осѡндѡте? А фѡ прѡ-
мѡте аколо фѡтеѡле каре десѡгѡстѡте де лѡ-
ме ши де пѡпорѡчѡрѡи, лѡши алеѡ азѡлѡл аче-
ста ка лѡман де скѡпаре, саѡ ачеле че аѡ
о аплекарѡе хотѡрѡжѡт пентрѡ вѡада тѡлѡ-
стѡрѡи, нѡмѡк маѡ вѡн; пентрѡ ачѡеѡ сѡѡ лѡ-
токѡмѡт асѡменеѡ лѡкашѡрѡи, ши сѡѡ лѡзе-
стрѡт де фондѡторѡи лор кѡ дѡрѡи ши венѡ-
тѡрѡи. Дѡр, ка вѡ тѡтѡ, спре аши лѡмпѡдѡна
кѡлтѡѡелѡле, спре а скѡпа де грѡжилѡе лѡзе-
стрѡрѡи, сѡ жѡрѡфеѡскѡ пе вѡнѡ дѡн фѡнчеле
сѡле, ка сѡ порѡчеѡскѡ пе алѡа, ачеѡста мѡ
се паре а пѡкѡтѡи де о потрѡвѡ лѡпѡнтеѡ
оѡменѡлор ши лѡпѡнтеѡ лѡи Дѡмпезеѡ.

Мѡлте пѡкѡвѡнѡдѡи, ка сѡ нѡ зѡк пелеѡдѡрѡи,
сѡѡ лѡпѡжѡмѡлат ши сѡ лѡпѡжѡмпѡлѡ лѡкъ,

дѡн прѡчѡна ачѡстѡи пѡкѡрѡдѡнѡскѡ овѡчеѡс.
Брѡмѡтоареѡ повѡель, скоѡсѡ дѡн манѡскрѡ-
птѡл вѡнѡи лѡкъѡтор ал тѡндѡлор, есте вѡ
пѡѡ аргѡмент лѡ фѡворѡл чѡлор че зѡсе-
рѡм маѡ сѡс. Стрѡмошѡи пѡдѡрѡи, дѡпѡкѡм
сѡ vede, нѡ ера маѡ вѡнѡи дѡкѡт пѡи лѡ асе-
менеѡ прѡчѡни. (Новѡла ва вѡрма лѡ Сѡм. I.)

О скѡртѡ meditatie асѡпра зѡгрѡвѡреѡи.

Мѡлт мѡѡлѡ пѡлѡкѡт а прѡви фѡрѡмосѡл
ши сѡвлѡмѡл лѡн тѡѡестрѡа зѡгрѡвѡреѡи; мѡлѡт
тѡ доаре, кѡ лѡ четѡтеѡ пѡострѡ нѡ се а-
флѡ нѡчи тѡкар о колекѡдѡе де ѡкоѡне ши
портрете тѡкар а врепѡнѡи прѡват маѡ лѡ-
сѡмпѡнѡтѡ; тот че се афлѡ ѡ рѡспѡндѡт. —
Лѡн зѡлѡле тревѡте о порѡчѡре тѡ дѡсе ла
D. Isidor Neugass, вѡ зѡгрѡвѡ, пѡкѡм парѡ
калѡк пе ла пѡи. Артѡстѡл ачѡста пѡкѡтѡ
се vede пѡпѡнтат лѡн вѡрѡстѡ, аша ѡ пѡпѡнтат
ши лѡ арѡеѡ са. Кѡпоскѡт кѡ аша пѡмѡте-
ле шкоѡле де зѡгрѡвѡе а Италѡеѡи, а Олѡн-
деѡи, а Дѡрманѡеѡи, апѡи пѡтрекѡи ши 12 ѡнѡ
лѡ Рѡсѡа, вѡнде стѡдѡдѡ дѡн тѡмеѡс аша пѡмѡта
шкоѡлѡ саѡ стѡл визѡнтѡн, пѡкѡм адѡкѡ
тревѡе а се зѡгрѡвѡи фѡрѡмос ши пѡлѡкѡт
лѡн вѡсерѡичеле греко-рѡсѡрѡитѡне. Венѡдѡи ла
D. Neugass ши прѡвѡдѡи, одѡтѡ, де дѡѡ орѡ,
де нѡѡ орѡ кѡ лѡзѡре ѡмѡнте ла ѡкоѡна Скѡп-
вѡреѡи ла фѡдѡ фѡкѡтѡт пентрѡ вѡсерѡика чеѡ
тѡре дѡн Шкеѡи. Стѡдѡдѡдѡи ѡкоѡна ачѡста.
Нѡ о ведѡи афлѡ лѡкѡркѡтѡ кѡ колоаре грѡ-
се ши сѡверѡтоаре, кѡм вѡжѡкорѡскѡ алѡдѡи
стѡлѡл визѡнтѡн, чѡи ведѡи кѡпѡѡще кѡ пѡпѡлѡл
артѡстѡлѡи ера пѡтрѡпѡс де ѡдеѡѡ, кареѡ ѡ се
чѡреѡ а о перѡсѡнѡфика; кѡвѡдѡи елеѡнѡдѡ?
вѡѡ афлѡѡ; чѡрѡи лѡпѡсѡларѡеѡ рѡлеѡеѡѡсѡ де-
ла ачѡѡ ѡкоѡнѡ? фѡи сѡгѡр кѡ прѡвѡреѡа де вѡ
пѡтрѡрѡвѡ ла дѡлѡса лѡдѡи ва шерѡи лѡн лок
де рѡгѡчѡне.

D. Neugass арѡ ши о колекѡдѡе де пор-
трѡтѡрѡи, дѡнтре каре кѡпѡл вѡнѡи перѡсѡнѡ
пѡлѡкѡ де мѡнѡне; ѡар портретеѡе дѡла дѡѡ
dame сѡпт вѡада кѡар.

Г. Б.

